

Euroopa Liidu ajalooline kujunemine

Käesoleva lehe raames on leida materjale Euroopa ja Euroopa Liidu ajaloo kohta eesti ja vene keeles.

Böhm, Wolfgang; Lahodinsky, Otmar & Bahovski, Erkki (2008): ***Euroopa Liit Sinu jaoks: Nii toimib Euroopa Liit***. Ilo

- Peatükk 3. Ajalugu
- Peatükk 4. Eesti ja Euroopa Liit

Angelova, Irina; Bukovska, Sandra; Daga-Krümina, Evi; Eskla, Annely; Falka, Sandra; Gobinš, Andris; Haljasorg, Heiki; Irbite, Ingüna; Jevgrafova, Zinaida; Maasik, Virve; Multer, Piret; Ozols, Rolands; Rubene, Zanda; Sproge, Ieva; Stavicka, Anna ja Valdmaa, Sulev ***Avastusretk Euroopasse: Poliitilise hariduse käsiraamat***. AS Nordik Lettland

- Tööleht 1.2. Euroopa Liidu ajaloo uudised
- Tööleht 1.8. Ajajoon - pilk minevikku
- Tööleht 3.1. Heitkem pilk Euroopa tulevikule
- Tööleht 3.10. Tulevikustuudio

Palk, Paavo (2003): ***Euroopa ühendamise lugu***. Argo
Saadaval ka [elektrooniline versioon](#)

- Euroopa ühendamise ajalugu (lk. 6-39)

Euroopat avastama!

Virtuaalne raamat, kus on käsitletud järgmised teemad:

Raamat on paberkandjal kättesaadav Euroopa Liidu Eesti Majast

- Läbi ajaloo (lk 19-27)
- Ajaloo õppetunnid (lk. 28-29)
- Euroopa Liidu ajaloo lühikokkuvõte (lk. 30-33)

12 lugu Euroopa Liidust

- [2. lugu. Kümme ajaloolist sammu](#)
- [3. lugu. Laienemine ja naabruspoliitika](#)
- [12. lugu - Milline on Euroopa tulevik?](#)
- [Euroopa lõimimise põhidaatumid](#)

Euroopa Liidu portaal

- [Euroopa Liidu ajalugu](#)

Virtuaalne mäng: Time machine

Euroopa Liidu ajaloo ja Euroopa ajaloo kohta küsimused

Liikmesriikide motiivid Euroopa Liiduga ühinemisel

Käesolev õppematerjal annab ülevaate liikmesriikide ühinemismotiividest laienemisvoorude lõikes, kaaludes majanduslike ja poliitiliste tegurite osatähtsust ning võrreldes väikeste ja suurte liikmesriikide tegevusmotiive.

Eraldiseisvad konseptid õpetajale teema õpetamise toetamiseks:

- **Riikide välispoliitilised eesmärgid**
- **Euroopa ühenduse loomine**
Euroopa ühenduste moodustajate hulgas oli kolm suurt (Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia) ja kolm väikest (Belgia, Holland, Luksemburg) riiki.
- **Esimene laienemisvoor**
Ühendkuningriigi, Iirimaa ja Taani ühinemine
- **Lõuna-Euroopa liitumine**
Hispaania, Kreeka ja Portugali ühinemine
- **Neljas laienemisvoor**
Rootsi, Soome ja Austria ühinemine
- **Kesk- ja Ida-Euroopa riikide liitumine ehk nn „idalaienemine“ (viies ja kuues laienemisvoor)**
Kümne endise „idabloki“ riigi Eesti, Läti, Leedu, Poola, Tšehhi, Slovakkia, Ungari, Sloveenia, Rumeenia ja Bulgaaria ühinemine. Küprose ja Malta ühinemine

Õppematerjal terviktekstina [eesti keeles](#) ja [vene keeles](#).

Ülesanded:

1. Jagada klass kuueks rühmaks. Iga rühma ülesandeks on iseloomustada teatud etappi Euroopa Liidu laienemisel. Silmas tuleks pidada kindlasti poliitilist tausta, majanduslikke tegureid ja liituvat riiki või riikide iseärasusi.
 - **1973** Iirimaa, Taani, Ühendkuningriik
 - **1981** Kreeka
 - **1986** Hispaania, Portugal
 - **1995** Austria, Rootsi, Soome
 - **2004** Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Malta, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik ja Ungari
 - **2007** Bulgaaria, Rumeenia
2. Jagada klass viieks rühmaks. Iga rühm esindab ühte Euroopa Liidu kandidaatriikidest Horvaatia, Makedoonia, Island, Montenegro, Türgi. Iga riik esitab ettevalmistatud lühikese, argumenteeritud ja sütitava kõne teemal, miks just temast peaks saama Euroopa Liidu liikmesriik.
Ülesande eesmärk on mängida läbirääkimisi. Ülejäänud klass etendab Euroopa Liidu liikmesriike ja saab võimaluse kõne lõppedes küsimusi esitada ja hääletada.
3. Jagada klass kolmeks rühmaks. Iga rühm kaitseb ühte alljärgnevatest nägemustest Euroopa Liidu piiridest:
 - Jätkata olemasolevate riikidega ja takistada liidu laienemist klassikalisi euroopalikke väärtusi mitte kandvate riikide arvel (nt Türgi).
 - Laieneda kõigi territoriaalselt Euroopas asetsevate ja liitumiseks soovi avaldavate riikide arvelt.
 - Vähendada liidu liikmete arvu tulevikus ühisesse €- tsooni mittekuuluvate riikide arvelt.

Aruteluküsimused:

1. Kuivõrd erineb tänane Euroopa Liit oma olemuselt ja toimimispõhimõtelt sellest, mida nägid ette omaaegsed tipp-poliitikud 1950ndatel aastatel? Milline osa nende visioonist on säilinud ja mis on oluliselt muutunud?
2. Mis olid need siseriiklikud põhjused, miks Holland ja Prantsusmaa lükkasid 2005. aastal rahvahääletusel tagasi Euroopa Liidu põhiseadusliku lepingu? Kuidas põhjendada väidet, et vanadel liikmesriikidel "on hirm" uute laienemiste ees?
3. Arutelu. Mis olid Eesti kodanike poolt-ja vastuargumendid liitumisel Euroopa Liiduga. Kuivõrd on need argumendid ennast tänaseks õigustanud/minetanud? Kas kartused õigustasid ennast?
4. Missugused tegurid on mõjutanud erinevate riikide soovi Euroopa Liiduga ühinemisel? Miks on mõned olulise tähtsusega Euroopa riigid loobunud ühinemisest Euroopa Liiduga?

Euroopa ajalooline kujunemine

Euroopa Liit põhineb kultuuriliselt Euroopa tsivilisatsioonil, erinevate rahvusriiklike kultuuriruumide ühisosal. Alljärgnev õpetaja konspekt annab vastuse järgmistele küsimustele:

1. Missugused on Euroopa tsivilisatsiooni juured, harud ja piirid?
2. Kuidas on arenenud läänekristlik Euroopa?
3. Kust pärinevad tänapäevase Euroopa ühiskonna- ja riigimudeli võtmejooned?
4. Mis on Euroopa Liidu kesksed arengumõjurid ja kuidas haakub liit Euroopa ajalooliste traditsioonidega?

Eraldiseisvad konspektid õpetajale teema õpetamise toetamiseks:

1. [Sissejuhatus](#)
2. [Euroopa juured](#)
3. [Läänekristliku Euroopa alusstruktuuride kujunemine varakeskajal](#)
4. [Läänekristliku Euroopa õitseng ja kriis](#)
5. [Renessansiajastu Euroopa](#)
6. [Absolutismiaja Euroopa](#)
7. [Moodsa Euroopa kujunemine](#)
 - [Rahvusriiklus](#)
 - [Kodakondsus ja liberaaldemokraatlik heaoluriik](#)
8. [Euroopa Liidu kujunemine](#)
9. Põhipunktid
 - Euroopa tsivilisatsiooni juured on Vana-Kreekas ja laiemalt antiigis. Täna on keskne läänekristlik Euroopa kultuur, mis lisaks mandri põhiosale valdab Ameerikas ja Austraalias. Samas on elujõuline ka õigeusu kultuuriruum Venemaal ja Balkanil. Seos islami kultuuriruumiga on keerukam, ent olemas.
 - Läänekristliku Euroopa arengus võime pärast antiiki eristada vara-, kõrg- ja hiliskeskaega, renessansi ja valgustusaega ja modernsust, mis nüüd kohandub üleilmastumisega.
 - Tänapäevase Euroopa ühiskonna- ja riigimudeli võtmejooned rahvusriiklus, kodakondsus ja inimõigused ning liberaalne, demokraatlik ja sotsiaalne õigusriik pärinevad ennekõike modernsusest.
 - Euroopa Liidu kesksed arengumõjurid on ühistöösoovi kõrval soov vältida edasisi maailmasõdu ja kohanduda edukalt üleilmastumisega. Seega võbi liitu liitu näha Euroopa riigi- ja ühiskonnatraditsiooni uuelaadse edasikandjana.

Õppematerjal terviktekstina [eesti keeles](#).

Euroopa ajalugu [vene keeles](#).

Euroopa ajalooline kujunemine [vene keeles](#).

Õpetajate täiendkoolituse raames loodud õppematerjalid

[Erika Tetsmann "Euroopa Liit, ühinemise lugu"](#)

Materjal on kasutamiseks õpiabi tunnis või LOK eesti keele tunnis sihtrühm 6. - 9. klass

Eesmärgid:

- harjutada tööd tekstiga
- loetu sisu mõtestamine
- tähelepanu arendamine
- kinnistada faktiteadmisi EL kohta,
- kaardi tundmise arendamine

[Maia Erm "Euroopa Liidu kujunemise lugu"](#)

Materjal on kasutamiseks 12. klassi ühiskonnaõpetuse tunnis.

Eesmärgid:

- tuletame meelde Euroopa lähiajalugu
- jõuame arusaamisele, et koostöö on ajalooline paratamatus
- Euroopa koostöö jätkuv vajalikkus.